

JACHTHAVEN NOORDPOLDERZIJL WEER BEREIKBAAR! (MEI 2018)

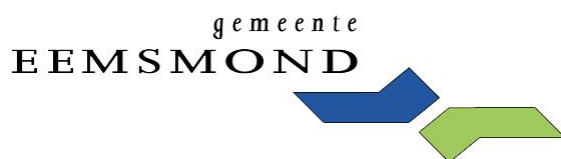
Eindelijk is het dan zover: Noordpolderzijl is weer bereikbaar voor wadvaarders! Voornamelijk de aanloopgeul is goed gebaggerd waardoor Noordpolderzijl als waddenhaven voor wadvaarders weer als bestemming kan worden gekozen en zo mogelijk als vluchthaven/tussenstop kan dienen voor een route over het oostelijke wad.

Na uitvoerig overleg met gemeente Eemsmond en waterschap Noorderzijlvest is onder leiding van de adviseur HDidee Advies en coaching een baggerstrategie bepaald en uitgevoerd. Enerzijds om de aanloopgeul zo goed als mogelijk voor het seizoen 2018 op diepte te krijgen, anderzijds om min of meer als voorbereiding op de komst van de spoelzee bij Noordpolderzijl alvast ruimte in de aanloopgeul te creëren.

Afbeelding 1. Zicht op de haven van Noordpolderzijl, kijkrichting vanaf zee (© Skyfixion, april 2018).

Gemeente Eemsmond heeft in nauwe samenwerking met waterschap Noorderzijlvest, de adviseur HDidee Advies & coaching en baggeraar Bokschoten Sleepdienst haar verantwoordelijkheid genomen en gezorgd voor strak geregisseerde uitvoering van de baggerwerkzaamheden.

Waterschap NOORDERZIJLVEST

WIJZE VAN UITVOERING: LEUK OM TE WETEN

Al in het najaar van 2017 is begonnen met voorbereidende werkzaamheden en ploegen. Normaliter wordt pas in het voorjaar aangevangen met baggeractiviteiten. Nu is al in het najaar begonnen. De inzet van Bokschoten Sleepdienst en haar vakkundige schippers is ronduit lovenswaardig te noemen. Onder moeilijke omstandigheden moest gewerkt worden, zo moest regelmatig de ploegboot verplaatst worden naar de veilige haven Lauwersoog vanwege dreigende stormen. Bovendien kon er in de maand februari 2018 vanwege ijsgang nauwelijks of niet gebaggerd worden. In nauwe samenspraak met de adviseur is een baggerstrategie toegepast die tijdens het werk regelmatig is bijgesteld. En het resultaat mag er zijn.

Ondanks de bijzonder harde zandlagen is Bokschoten Sleepdienst er toch in geslaagd een aanzienlijk deel van het slib in de aanloopgeul op stroom te zetten (*en daarmee te verwijderen*). Bokschoten sleepdienst heeft op eigen initiatief een soort van 'hark' ontwikkeld waarmee harde lagen kunnen worden losgetrokken. Deze harde laag heeft in de afgelopen jaren de tijd gekregen om volledig te consolideren waardoor extra power moest worden ingezet om de lagen los te breken. Uiteindelijk is zelfs met twee ploegboten geploegd en ge-schroefwoeld.

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden werd de waterbodem regelmatig gepeild waardoor gefocust kon worden op het verwijderen van belemmerende drempels in de geul. Om het effect van de ploeg- en schroefwoel-activiteiten goed te kunnen beoordelen, zijn tijdens de werkzaamheden slibbemonsteringen van de waterkolom uitgevoerd. Mede op basis hiervan kan in combinatie met de lodinggegevens een inschatting worden gemaakt van de hoeveelheid slib dat middels ploegen is verwijderd en verwijderd kán worden. In het najaar volgt een evaluatierapport waarin de uitgevoerde baggerstrategie wordt besproken. Al deze gegevens zullen worden gebruikt voor een nog nader op te stellen monitoringsprogramma dat bij aanleg van een spoelzee parallel daaraan wordt uitgevoerd.

Veel mensen denken dat tijdens het baggeren het slib weer snel bezinkt in de aanloopgeul. Maar uit waarnemingen blijkt dat het merendeel van het opgewervelde slib zich stroomafwaarts over de platen verdeelt. Het zwaardere zand blijft uiteraard wel achter.

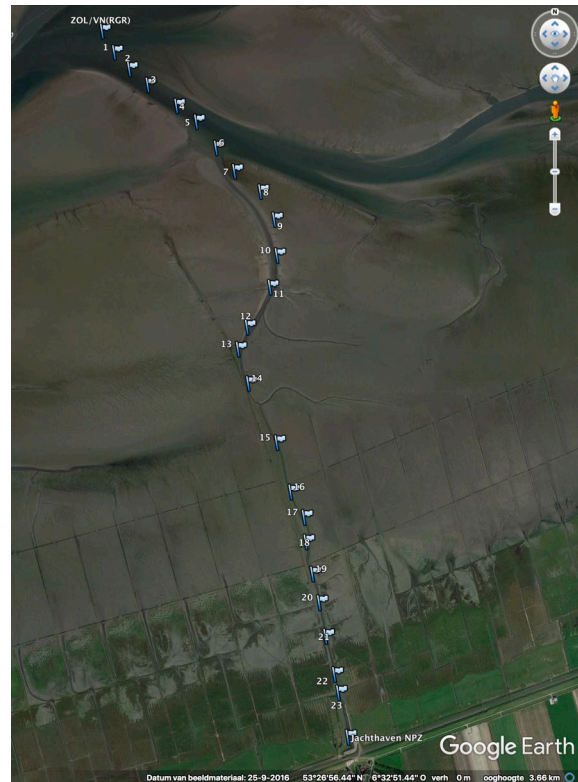
Ook de jachthaven van Schiermonnikoog wordt jaarlijks op deze wijze gebaggerd. Op <https://vimeo.com/212914001> staat hiervan een leuk filmpje. Wel is het zo dat ook nu op Schiermonnikoog het achtergebleven zand voor harde lagen en verdere verondieping van de jachthaven zorgt. Hier wordt momenteel onderzoek naar verricht.

Voor de duidelijkheid: het ligt niet in de bedoeling om voor Noordpolderzijl jaarlijks deze zware inspanning te plegen. Dat kost namelijk in vergelijking met de realisatie van een spoelzee over de jaren heen veel te veel geld en energie. Het gedane werk moet in die zin beoordeeld worden als 'voorbereidend' werk.

AANLOPEN NOORDPOLDERZIJL EN VAARROUTE

De lengte van de vaargeul bedraagt ongeveer 2 nm. Kernprobleem bij de aanloop van de vaargeul Noordpolderzijl was altijd dat de boeien verkeerd lagen en dat passanten al gauw op de (*harde*) platen vastliepen en rechtsomkeert maakten. Door Rijkswaterstaat zijn in week 16 op aangegeven van de baggeraar en adviseur prikken (SB) geplaatst en zijn vanaf de wisselton (GRG) van de Zuidoost Lauwers naar de vaargeul Noordpolderzijl de (G) tonnen goed gelegd.

Door Hans Danel is een waypoint-file aangemaakt¹ met de exacte positie en veilige route van de aanloopgeul (*WP_NPZ_270518.gpx*). Plots hiervan staan in Afbeelding 2 aangegeven.

Afbeelding 2. Voorbeeld van de *WP_NPZ_270518.gpx* (opname dd. 27 mei 2018) en geplot in Google Earth (satelliet-ondergrond september 2017).

Deze file is via de site te downloaden. Ook is het mogelijk een mailtje te sturen naar onderstaand emailadres met het verzoek betreffende file toe te sturen. In nautische zin moet er moet ruim afstand (*ca. 50 m. oostwaarts blijven*) van de eerste 4 groene tonnen gehouden worden (*VN1, VN3, VN5 en Groene ton*). Tevens is geconstateerd dat op dát stukje de geul erg dynamisch is en in de loop van het vaarseizoen deze zich verder in oostelijke richting kan verleggen. Daar waar de meander naar het westen krult (*in het midden van de foto van Afbeelding 3*), aan het begin van de vaargeul is het dus opletten.

De gemiddelde diepte van de vaargeul bedraagt nu ongeveer NAP -0,80 m. met een kleinste loding van NAP -0,50 m. Dat was de situatie op 27 mei 2018. Dichtbij de haven zit een paar ondiepe, zeer slikkige stukken (NAP -0,20 m.) waar doorheen gevaren kan worden en het merendeel van de jachthaven zelf valt droog, behoudens de vaargeul (*zie Afbeelding 3*) in de havenkom. Met een uur vóór en ná hoogwater een waterstand van ca. 1,00 m. is voor de meeste wadvaarders de jachthaven prima aan te lopen en te verlaten.

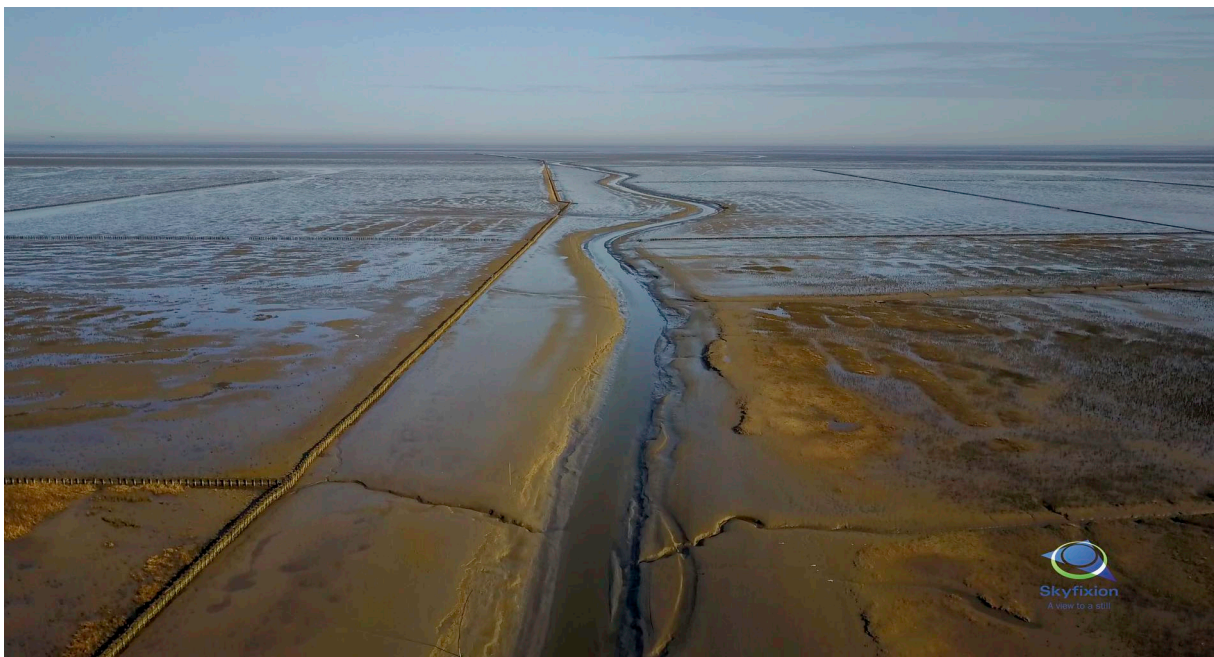
¹ In verschillende formats beschikbaar: *.csv, *.gpx voor Hummingbird en Garmin, en *.usr voor Lowrance™ v3.0.

Ter verduidelijking zijn ook nog een paar luchtopnames toegevoegd. Bij onderstaande luchtfoto (zie Afbeelding 3) is de kijkrichting noordelijk en zien we (bij laagwater) de Zuidoost Lauwers liggen. De geul is duidelijk waarneembaar.

Afbeelding 3. Aansluiting vaargeul op de Zuidoost Lauwers, kijkrichting noordelijk (© Skyfixion, april 2018)

Op Afbeelding 4 zien we het vrijwel rechte stuk van de vaargeul dat resteert naar de haven toe. Ook hier is de kijkrichting noordelijk. Op de rechterhelft van de foto zijn in de verte ook de palenrijen van de dwarsuitwateringen goed te zien. Deze zijn vanaf een waterstand NAP +1,00 m. niet meer zichtbaar. En bij de 'slinger' naar rechts (net boven het midden van de foto) is bij afgaand tij sprake van een sterke, oostwaarts gerichte dwarsstroming.

Afbeelding 4. Vrijwel rechte stuk van de vaargeul bij laagwater, kijkrichting noordelijk (© Skyfixion, april 2018).

Voor het afmeren in de havenkom volgt nog een laatste tip. Aan bakboordswal bevindt zich de aanlegsteiger. Bij drukte, en daar hopen we op toch? ☺, kan daar tot 2 schepen gestapeld worden. De 3^e moet uitkijken om niet scheef naar de vaargeul in de havenkom komen te hangen. Op Afbeelding 5 is te zien waar bij laagwater nog water staat en dus waar de vaargeul in het midden van haven zich bevindt.

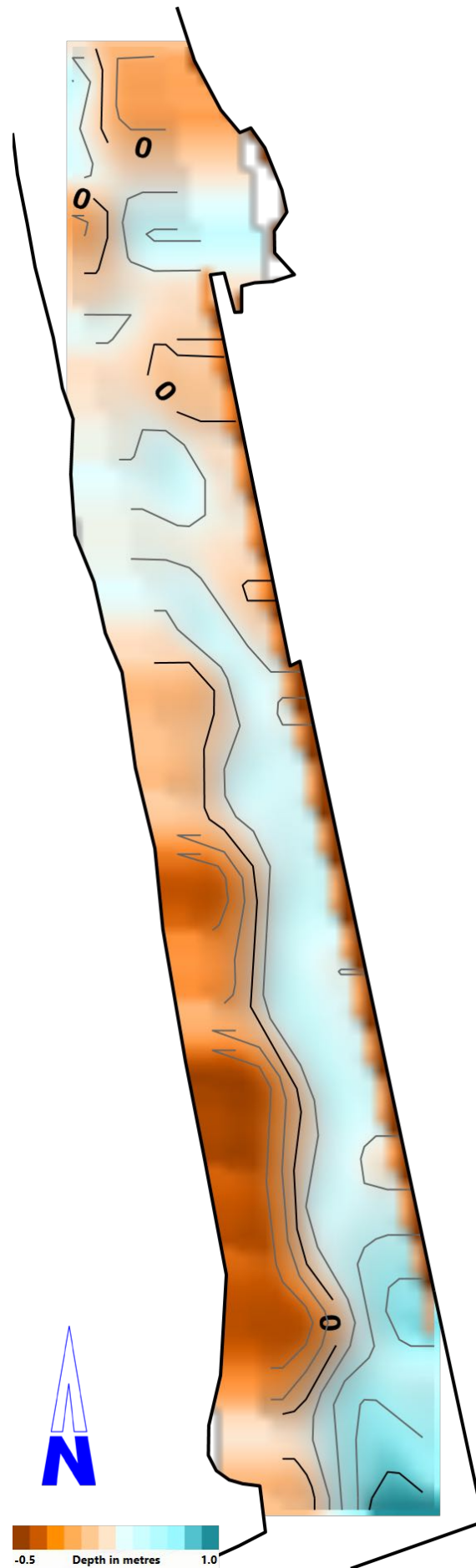
Afbeelding 5. Havenkom van Noordpolderzijl. In het midden de vaargeul in de haven die nog vol water staat. (© Skyfixion, april 2018).

Op de volgende pagina staat nog een grove bathymetrische opname van de havenkom aangegeven (zie Afbeelding 6).

Voor algemene informatie over Noordpolderzijl kunt u naar de sites van gemeente Eemsmond (<https://www.eemsmond.nl>) of Noorderzijlvest (<https://www.noorderzijlvest.nl>). Voor de wijze van baggeren, overige nautische en technische vragen kunt u mailen en/of bellen naar resp. j.a.danel@hidee.nl , mob. +316 22 37 34 92.

Wij hopen dat uw tocht *naar*, uw verblijf *op* en vertrek *uit* Noordpolderzijl dit jaar in uw logboek kan worden bijgeschreven.

Met vriendelijke groet,
Hans Danel

Afbeelding 6. Grove bathymetrische weergave van de slijkige havenkom Noordpolderzijl (dieptes t.o.v. NAP). Loding 27 mei 2018.